

Spis treści

Wykaz skrótów

Przedmowa do wydania trzeciego

Wstęp do wydania drugiego

Słowo wstępne

Rozdział I

Komparatystyka ustrojowa

1. Zagadnienia terminologiczne

2. Znaczenie badań komparatystycznych dla prawa konstytucyjnego

3. Znaczenie porównawczego prawa konstytucyjnego w dobie globalizacji i jednoczenia się Europy

3.1. Porównawcze prawo konstytucyjne a globalizacja

3.2. Prawo konstytucyjne a prawo unijne

4. Założenia metody prawoporównawczej

Rozdział II

Źródła prawa. Państwo prawne

1. Pojęcie konstytucji

1.1. Konstytucja materialna i formalna

1.2. Konstytucja pisana i niepisana

1.3. Konstytucja w sensie prawnologicznym i pozytywnoprawnym

1.4. Konstytucja rzeczywista, pisana, fikcyjna

1.5. Konstytucje normatywne, nominalne i semantyczne

1.6. Konstytucje pełne i niepełne (w Polsce zwane małymi)

1.7. Konstytucje zamknięte, otwarte i rozproszone

1.8. Konstytucje sztywne i konstytucje elastyczne (giętkie)

1.9. Tak zwana żywa konstytucja

2. Uchwalanie konstytucji

2.1. Przesłanki uchwalania konstytucji

2.2. Sposoby uchwalania konstytucji

2.3. Wejście w życie konstytucji

3. Zmiana konstytucji

3.1. Pojęcie zmiany konstytucji i jej klasyfikacje

3.2. Tryb zmiany konstytucji

3.3. Zasada stabilności konstytucji a jej zmiany

3.4. Granice zmiany konstytucji

4. Treść konstytucji

5. Forma i systematyka konstytucji

6. Normy konstytucyjne

6.1. Norma konstytucyjna a przepis (postanowienie) konstytucji

6.2. Niepisane normy konstytucyjne

6.3. Hierarchia norm konstytucyjnych

6.4. Charakter norm konstytucyjnych i ich rodzaje

7. Bezpośrednie stosowanie konstytucji
8. Konstytucjonalizacja hierarchii źródeł prawa
 - 8.1. Zasada nadrzędności konstytucji w systemie prawa
 - 8.2. Zasada hierarchicznej struktury systemu źródeł prawa
 - 8.3. Zamknięcie systemu źródeł prawa w konstytucji
9. Ustawa
 - 9.1. Pojęcie
 - 9.2. Zakres przedmiotowy
 - 9.3. Rodzaje ustaw
 - 9.4. Hierarchia ustaw
 - 9.5. Czasowe ramy obowiązywania ustaw
10. Akty ustawodawcze egzekutywy
11. Rozporządzenie
12. Prawo zwyczajowe
 - 12.1. Systemy common law
 - 12.2. Systemy kontynentalne
13. Inne źródła prawa
14. Zasada państwa prawnego

Rozdział III

Status jednostki w państwie

1. Obywatelstwo
 - 1.1. Pojęcie obywatelstwa
 - 1.2. Charakter prawny obywatelstwa
 - 1.3. Prawna regulacja instytucji obywatelstwa
2. Podstawowe prawa i wolności jednostki
 - 2.1. Katalog praw i wolności jednostki w konstytucjach państw demokratycznych
 - 2.2. Istota i funkcje konstytucyjnych praw jednostki
 - 2.3. Zakres konstytucyjnych praw jednostki
3. Środki ochrony praw i wolności
 - 3.1. Sądy powszechne
 - 3.2. Sądy konstytucyjne
 - 3.3. Ombudsman
 - 3.4. Parlament
 - 3.5. Egzekutywa
4. Podstawowe obowiązki jednostki
 - 4.1. Pojęcie i funkcje podstawowych obowiązków jednostki
 - 4.2. Spór o umieszczenie obowiązków jednostki w konstytucji
 - 4.3. Konstytucyjna regulacja obowiązków jednostki i ich znaczenie normatywne
 - 4.4. Katalog podstawowych obowiązków jednostki
 - 4.5. Skutki niewykonywania lub nienależytego wykonania obowiązków podstawowych
 - 4.6. Zakres podstawowych obowiązków jednostki

Rozdział IV

Zasada demokracji

1. Konstytucyjne ujęcie zasady demokracji
2. Zasada suwerenności narodu
3. Demokratyczne sposoby podejmowania decyzji
 - 3.1. Losowanie
 - 3.2. Głosowanie

4. Demokracja bezpośrednia
 - 4.1. Zgromadzenie ludowe
 - 4.2. Referendum
 - 4.3. Plebiscyt
 - 4.4. Weto ludowe
 - 4.5. Inicjatywa ludowa
 - 4.6. Konsultacja ludowa
5. Demokracja przedstawicielska
 - 5.1. Partie polityczne
 - 5.2. Lobbying
6. Wybory
 - 6.1. Rola i istota wyborów w państwie demokratycznym
 - 6.2. Regulacja prawa wyborczego
 - 6.3. Zasady prawa wyborczego
 - 6.4. System wyborczy
 - 6.5. Weryfikacja wyborów
 - 6.6. Uzupełnianie składu organów przedstawicielskich podczas kadencji
 - 6.7. Instrumentalizacja prawa wyborczego
7. Zasada podziału władz
 - 7.1. Pojęcie zasady podziału władz
 - 7.2. Aspekty zasady podziału władz
 - 7.3. Praktyka ustrojowa
8. Odpowiedzialność osób sprawujących wysokie stanowiska państwowe
 - 8.1. Odpowiedzialność polityczna
 - 8.2. Odpowiedzialność konstytucyjna (prawna)
9. Systemy rządów
 - 9.1. Pojęcie systemu rządów
 - 9.2. Rodzaje systemów rządów
10. Stany nadzwyczajne

Rozdział V

Legislatywa

1. Pojęcie legislatywy
2. Struktura parlamentów
 - 2.1. Spór o dwuizbowość
 - 2.2. Modele dwuizbowości
 - 2.3. Wspólne posiedzenia izb
 - 2.4. Specyficzne organy władzy ustawodawczej
3. Kadencja parlamentu
 - 3.1. Zasada kadencyjności
 - 3.2. Czas trwania kadencji
 - 3.3. Skrócenie i przedłużenie kadencji
 - 3.4. Początek i koniec kadencji
 - 3.5. Skutki upływu kadencji
4. Parlamentarzyści
 - 4.1. Liczba parlamentarzystów
 - 4.2. Mandat przedstawicielski
 - 4.3. Immunitet parlamentarny
 - 4.4. Zasada niepołączalności mandatu (incompatibilitas)
 - 4.5. Prawa przedstawiciela

- 4.6. Obowiązki przedstawiciela
- 4.7. Formy zrzeszania się parlamentarzystów
- 5. Organy parlamentu
 - 5.1. Organy kierownicze
 - 5.2. Komisje
- 6. Tryb prac parlamentu
 - 6.1. Tryb sesyjny
 - 6.2. Tryb permanentny
- 7. Funkcje parlamentu
 - 7.1. Funkcja ustawodawcza i proces legislacyjny
 - 7.2. Funkcja kontrolna
 - 7.3. Funkcja kreacyjna
 - 7.4. Modyfikacje funkcji parlamentu w wyniku procesów integracyjnych w Unii Europejskiej
- 8. Obrady parlamentu
 - 8.1. Posiedzenia
 - 8.2. Głosowania
- 9. Autonomia parlamentu
 - 9.1. Zasada autonomii parlamentu
 - 9.2. Regulamin parlamentu

Rozdział VI

Władza wykonawcza

- 1. Pojęcie władzy wykonawczej
- 2. Modele władzy wykonawczej
 - 2.1. Model monokratyczny
 - 2.2. Model dualistyczny
 - 2.3. Model departamentalny
 - 2.4. Model dyrektorialny
- 3. Koncepcja tak zwanego otwartego rządu
- 4. Samorząd terytorialny
 - 4.1. Pojęcie
 - 4.2. Modele samorządu terytorialnego
 - 4.3. Gmina
 - 4.4. Jednostki samorządowe szczebla ponadgminnego
 - 4.5. Region

Rozdział VII

Władza sądownicza

- 1. Pojęcie władzy sądowniczej
- 2. Ustrojowa pozycja władzy sądowniczej
- 3. Zasady organizacji i funkcjonowania władzy sądowniczej
 - 3.1. Zasada niezawisłości sędziowskiej
 - 3.2. Zasada niezależności sądów
 - 3.3. Zasada jednolitości sądów
 - 3.4. Zasada dwu- lub trzyinstancyjności postępowania sądowego
 - 3.5. Zasada nadzoru judykacyjnego sądu najwyższego
 - 3.6. Zasada udziału obywateli w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości
 - 3.7. Zasada powszechności dostępu do sądu
 - 3.8. Zakaz tak zwanych procesów inkwizycyjnych
 - 3.9. Zasada wyłączności ustawy w określaniu ustroju sądów

- 4. Rodzaje sądów
 - 4.1. Sądy konstytucyjne
 - 4.2. Sądy powszechne
 - 4.3. Sądy administracyjne
 - 4.4. Sądy wojskowe
 - 4.5. Sądy polubowne
- 5. Sędziowie
 - 5.1. Sędziowie sądów konstytucyjnych
 - 5.2. Sędziowie zawodowi sądów powszechnych
 - 5.3. Sędziowie pokoju
- 6. Pozajudykacyjne organy władzy sądowniczej
- 7. Prokuratura

Bibliografia

Indeks